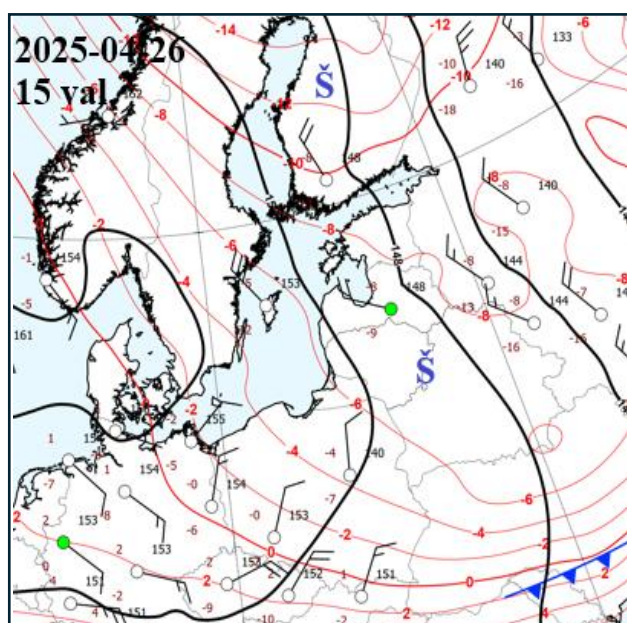
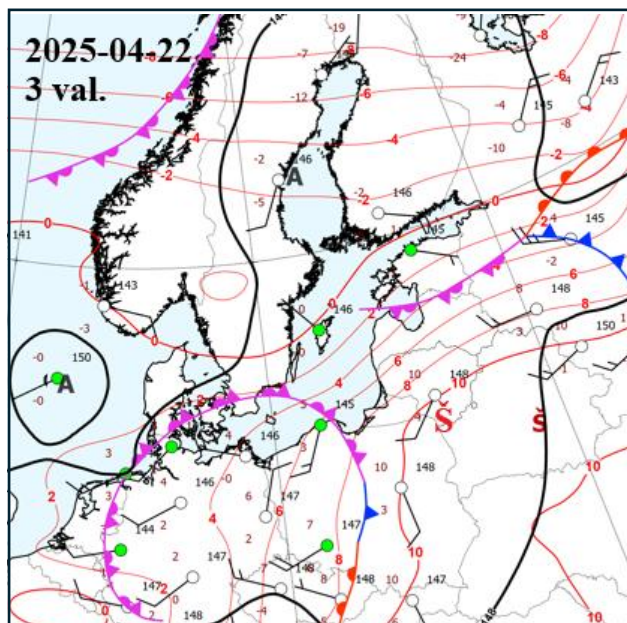

3. Šalnos balandžio 25–28 d., balandžio 30 d. bei gegužės 2 ir 4 d.

Po rekordiškai šilto antrojo balandžio dešimtadienio (vidutinė oro temperatūra Lietuvoje siekė net 12,4 °C, t. y. teigiama 5,7° anomalija), kuris į meteorologinių stebėjimų istoriją įėjo kaip pats šilčiausias antrasis balandžio dešimtadienis nuo 1961 m., beveik visoje šalies dalyje balandžio 18–19 d. prasidėjo aktyviosios augalų vegetacijos sezonas. Vidutinė paros oro temperatūra pasiekė ir viršijo 10 °C ir šiais metais tai įvyko vidutiniškai 8 dienomis anksčiau lyginant su SKN, išskyrus Dūkšto apylinkes, kur sezonas prasidėjo balandžio 22 d. Spėjo sulapoti medžiai, sužydo vaismedžiai.

Deja, tokią vasarišką šilumą į Lietuvą įnešusią pietų pernašą trečiojo dešimtadienio pradžioje išstūmė šiauriniai srautai. Skandinaviško anticiklono rytine dalimi įsiveržęs arktinis oras staigiai pažemino oro temperatūrą: aukščiausia oro temperatūra kai kuriose šalies vietovėse per parą nukrito 5–8 laipsniais, o per balandžio 22–25 d. šis skirtumas išaugo iki 10–15 laipsnių: pvz., Alytaus AMS balandžio 22 d. buvo 26,3 °C, o balandžio 25 d. teliko 13,5 °C, atitinkamai Švenčionyse iš 25,5 °C liko 11,9 °C ir pan. Ši oro masė buvo ne tik šalta (1,5 km aukštyje oro temperatūra nuo +12 °C nukrito iki -6 °C, **1 pav.**), bet ir sausa, todėl naktimis žemutinis atmosferos sluoksnis nebuvo pridengtas debesimis ir tai sudarė geras sąlygas ankstyvoms šalnomis, kurios greitai iš pavojingo reiškinio peraugo į stichinį. Be abejo, šalnų susidarymui labai didelę įtaką turi mikroklimatinės sąlygos, reljefas, dirvožemio tipas, vandens telkiniai.

1 pav. Temperatūros pokytis 850 hPa geopotenciniame aukštyje balandžio 22–26 d.

Balandžio 25-os naktį šalnos registruotos daugiausia šiaurės vakarinėje šalies dalyje, ir labiau prie žemės paviršiaus (5 cm aukštyje): žemiausia temperatūra šiame aukštyje nukrito **Skuode, -3,5 °C**, ir tik **Akmenės AMS** stebėta šalna ore, **-0,1 °C**. **Balandžio 26–28 d.** laikotarpiu jau po 51 AMS ir po 6 vandens matavimo stotyse (VMS). Balandžio 26 d. pati žemiausia oro temperatūra nukrito **Skuodo AMS, iki -4,1 °C**, prie žemės **Varėnos AMS iki -9,8 °C**, balandžio 27 d., atitinkamai **Alytaus AMS -5,2 °C, Utenos AMS -10,0 °C**, balandžio 28 d. **Varėnos AMS -5,5 °C ir -9,6 °C**.

Po neaktyvaus, bet su debesimis ir stipresniais vėjais šaltojo fronto praslinkimo balandžio 29-os naktį fiksuotos tik pavienės šalnos, tačiau pragiedrėjus **balandžio 30 d.** šalnos vėl išplito 25 AMS.

Ore šalnų nebuvo, tik priežemyje, kur žemiausia temperatūra nukrito **Varėnos AMS, iki -3,9 °C**. Laikotarpis su pavienėmis šalnomis stebėtas gegužės 1, 3, 5 d., o **gegužės 2 d.** vėl šalnų apimta teritorija išplito 30 AMS, **gegužės 4 d.** 29 AMS. Pati žemiausia temperatūra ore ir prie žemės **gegužės 2 d.** nukrito **Molėtų AMS, atitinkamai -3,0 °C ir -6,2 °C, gegužės 4 d.** šalna ore fiksuota tik **Molėtų AMS, -0,1 °C**, o pati žemiausia temperatūra 5 cm aukštyje buvo **Anykščiuose, -3,9 °C**.